

Bahar Muradova

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

**Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi
Dekabr 2023**

***“Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında”
Azərbaycan Respublikası Qanununun 20-ci maddəsinə əsasən
Azərbaycan Respublikası
Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri
üzrə Dövlət Komitəsinin
2022-ci il üzrə***

MƏLUMATI

Dövlət Komitəsinin 2022-ci il üzrə məlumatı

3 bölməni əhatə edir

I

BÖLMƏ

“Gender bərabərliyinin təmin edilməsi ilə bağlı dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri və dövlətin vəzifələri”
(Maddə 2.0.4, 3,4,5,6)

II

BÖLMƏ

“Gender bərabərliyinin müxtəlif sahələr üzrə təminatı”
(Maddə 7-16)

III

BÖLMƏ

“Azərbaycanda gender bərabərliyinin təmin edilməsi sahəsində əldə edilmiş nəticələr, qarşıya qoyulan vəzifələr və tövsiyələr”

İstinad edilən araşdırmalar

1

Məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxslərin müdafiəsi sahəsində məhkəmə təcrübəsinin təhlili

2

Medianın intiharlara təsiri

3

Azərbaycanda seksual qısnama: qanunvericilik və onun tətbiq praktikası

4

Uşaq nikahlarının aradan qaldırılması: qanunvericilik və onun tətbiq praktikası

5

Təhsil müəssisələrində rəhbər vəzifələrdə gender bərabərsizliyi

I BÖLMƏ

Dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri və vəzifələri

(Maddə 2.0.4.,3,4,5,6)

1.1. Normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi

1.2. Gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği

1.3. Cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması

1.4. Dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində gender bərabərliyinin qorunması

1.5. Şəhər və rayon icra hakimiyyətləri tərəfindən gender bərabərliyinin təmin edilməsi

1.1. Normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi

«Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə dəyişiklik edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

«Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər»

«Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası»

1.1. Normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi

01

Ailə vəzifələri olan işçi anlayışının qanunvericiliyə daxil edilməsinə dair layihə

02

Məişət zorakılığının qarşısının alınması istiqamətində normativ hüquqi akt layihələri

03

Gender bərabərliyi üzrə 2023-2025-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planının layihəsi

1.2. Gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği İnstitusional mexanizmlər

Uşaq və Ailələrə
Dəstək Mərkəzləri
(UADM)

Qadın Resurs
Mərkəzləri (QRM)

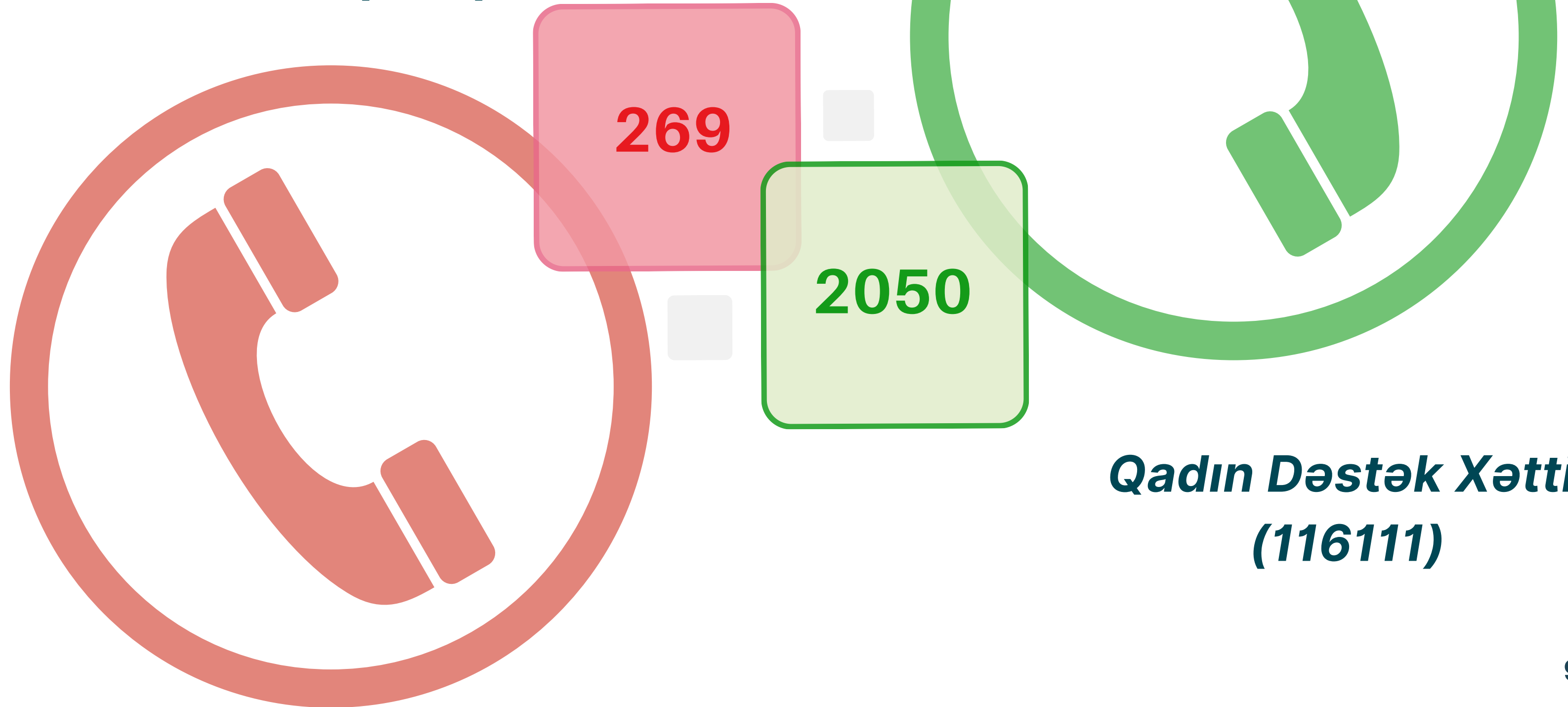
Gender məsələləri üzrə
məsul şəxslər

Bələdiyyələrdə Gender
Komissiyaları

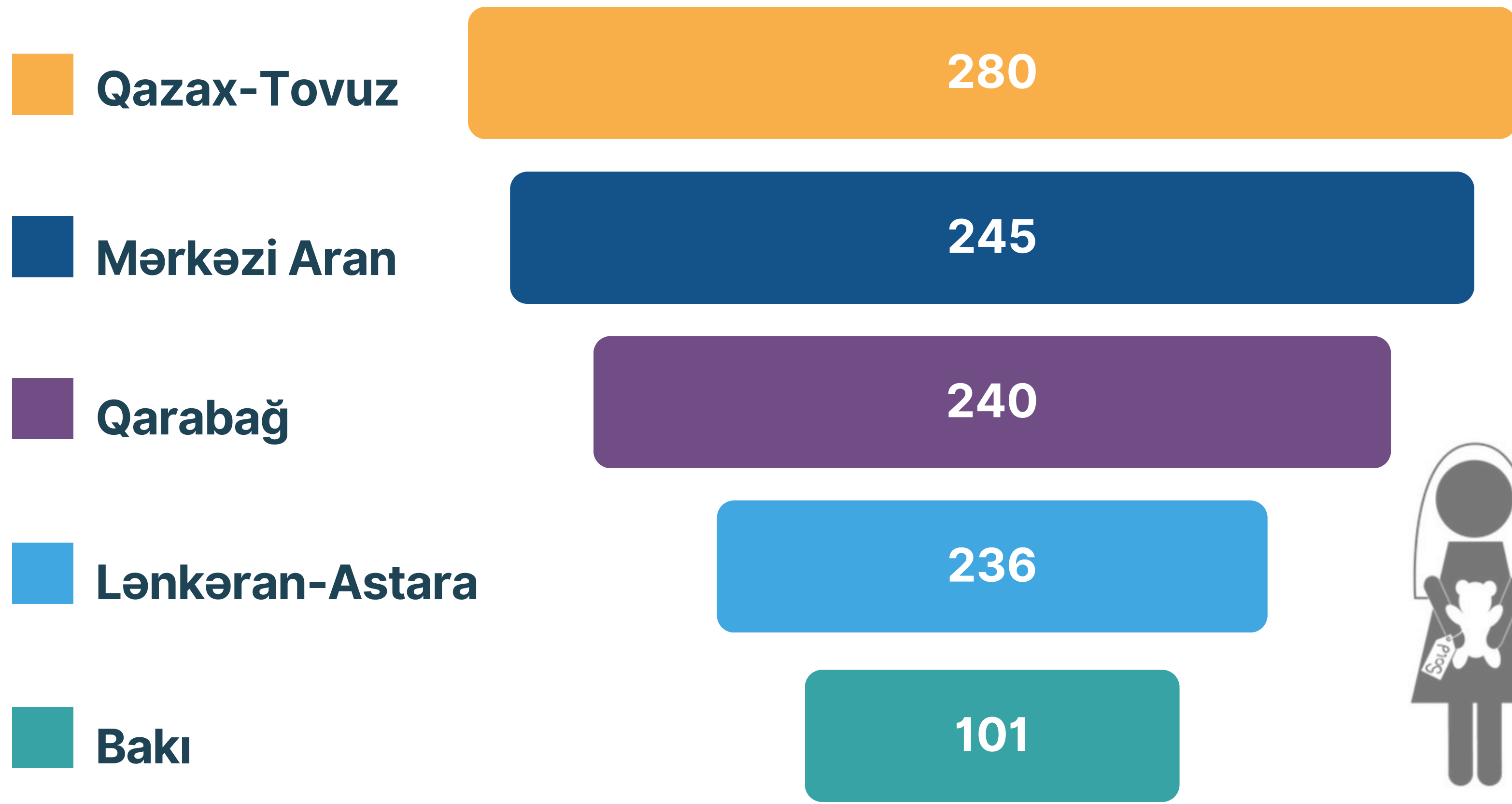
Gender əsaslı
zorakılıqla bağlı
Dəstək Xətti (860)

Qadın Dəstək Xətti
(116111)

**Gender əsaslı zorakılıqla
bağlı Dəstək Xətti (860)**

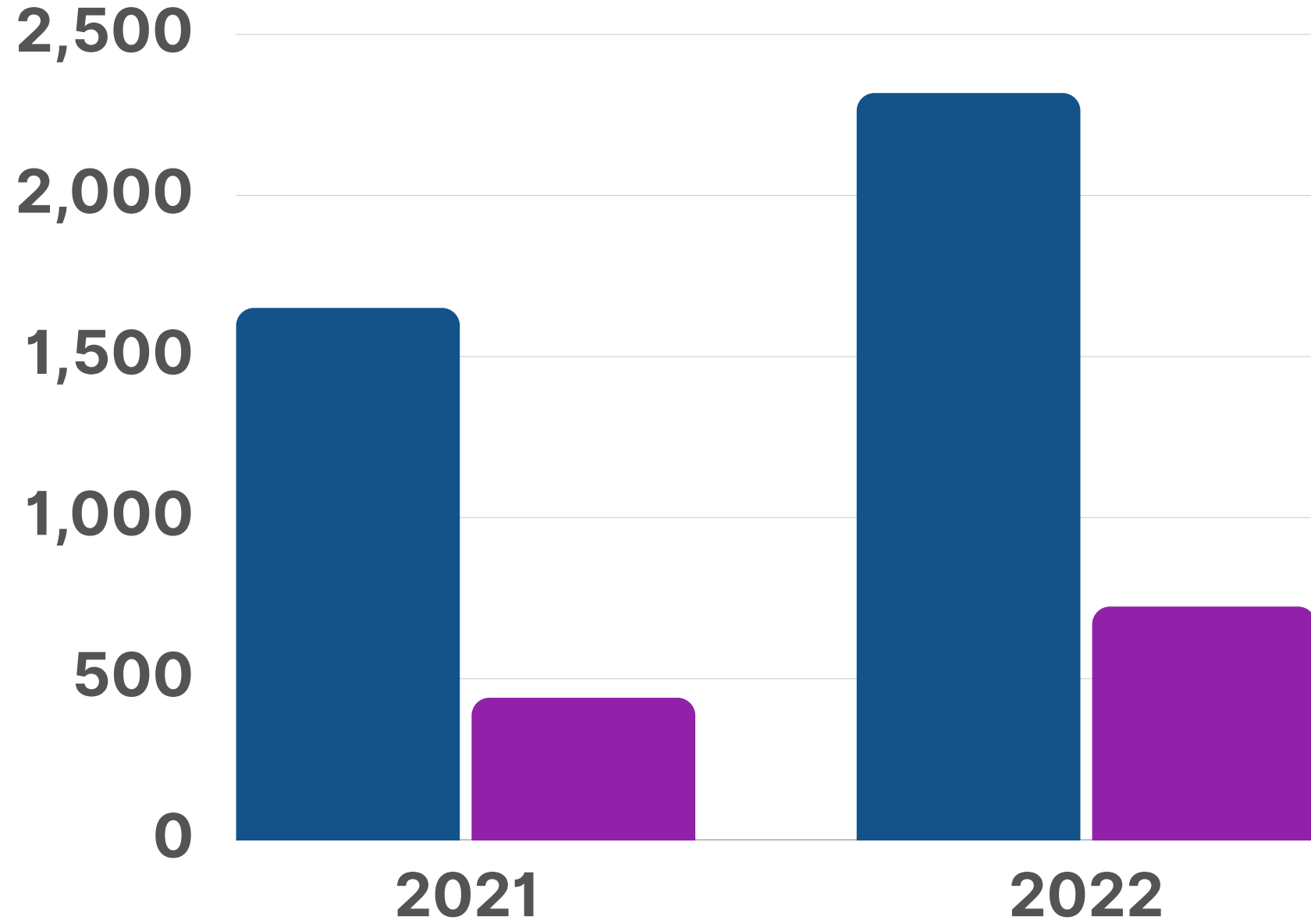

18 yaşadək analar tərəfindən doğulan uşaqların sayı-2011

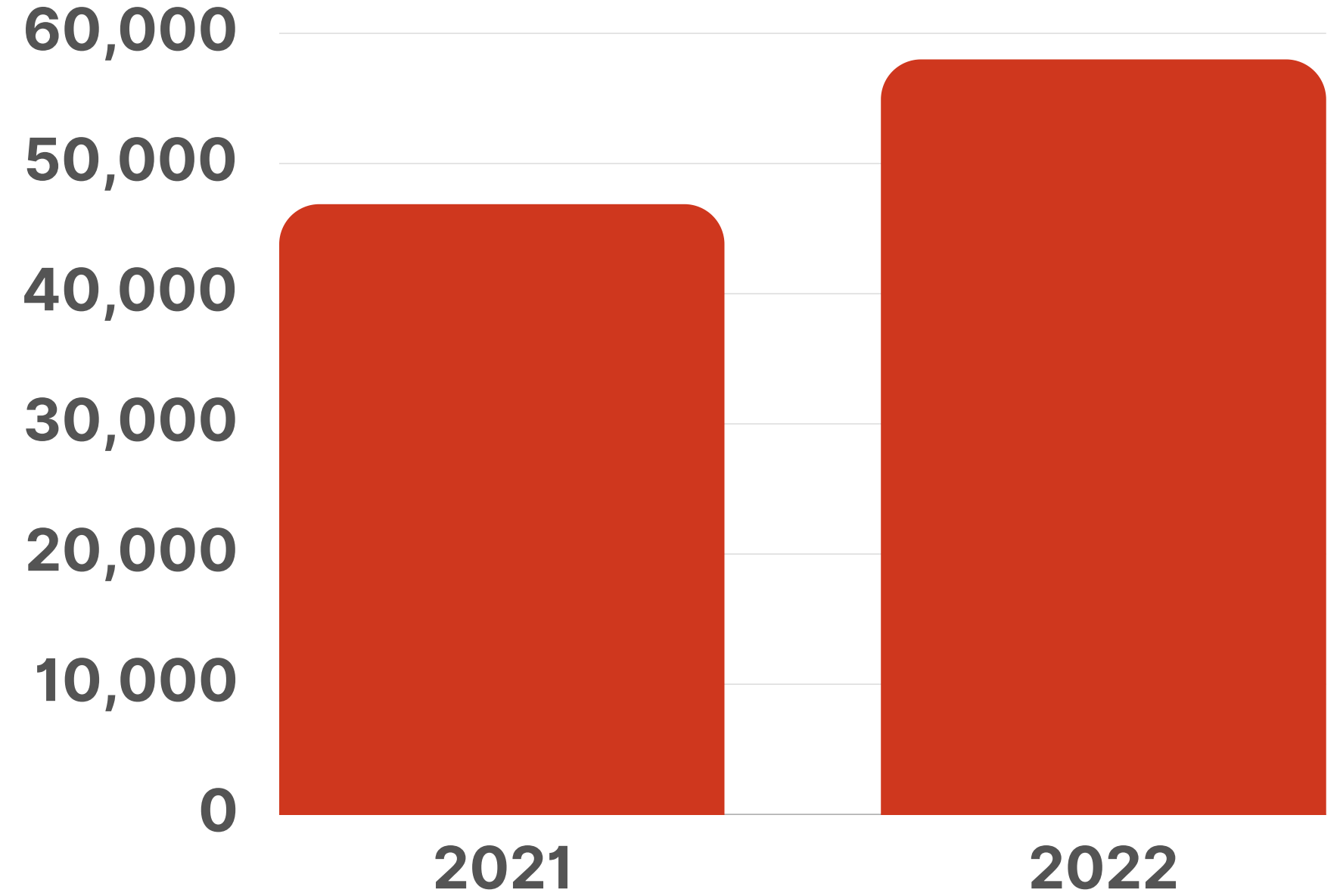
1.3.3.Uşaqların doğulanadək cins seçimi

Doğulanların sayı

Qızların sayında **11,1%**, oğlanların sayında **7,9%** artım müşahidə olunur

Abortların sayı

Abortların sayında **23,7%** artım müşahidə olunur

1.4.Dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində gender bərabərliyi

Prokurorluq orqanlarında xidmət edən qadın əməkdaşların faiz nisbətləri

2022

Ümumi: 22,4%
Prokurorlar: 8,7%

Daxili İşlər Nazirliyi orqanlarında xidmət edən qadın əməkdaşların sayı

2022

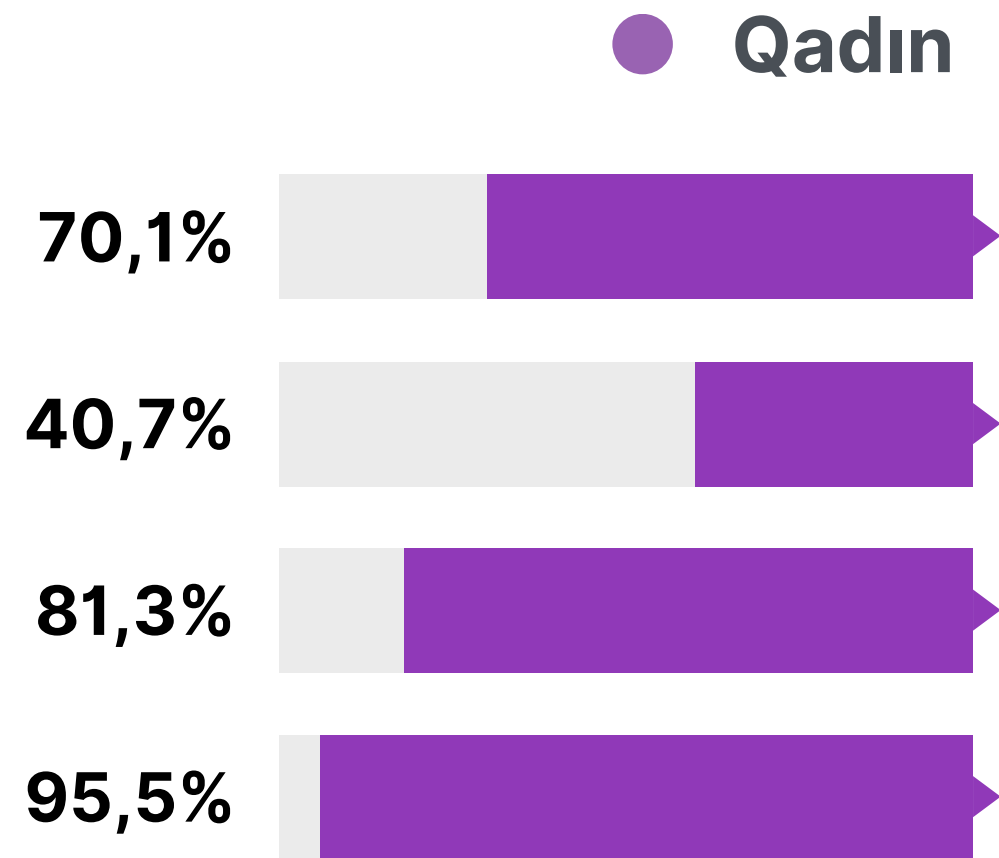
Ümumi: 3973 nəfər
Rəhbər vəzifələrdə: 63 nəfər

Ədliyyə orqanlarında xidmət edən qadın əməkdaşların sayı

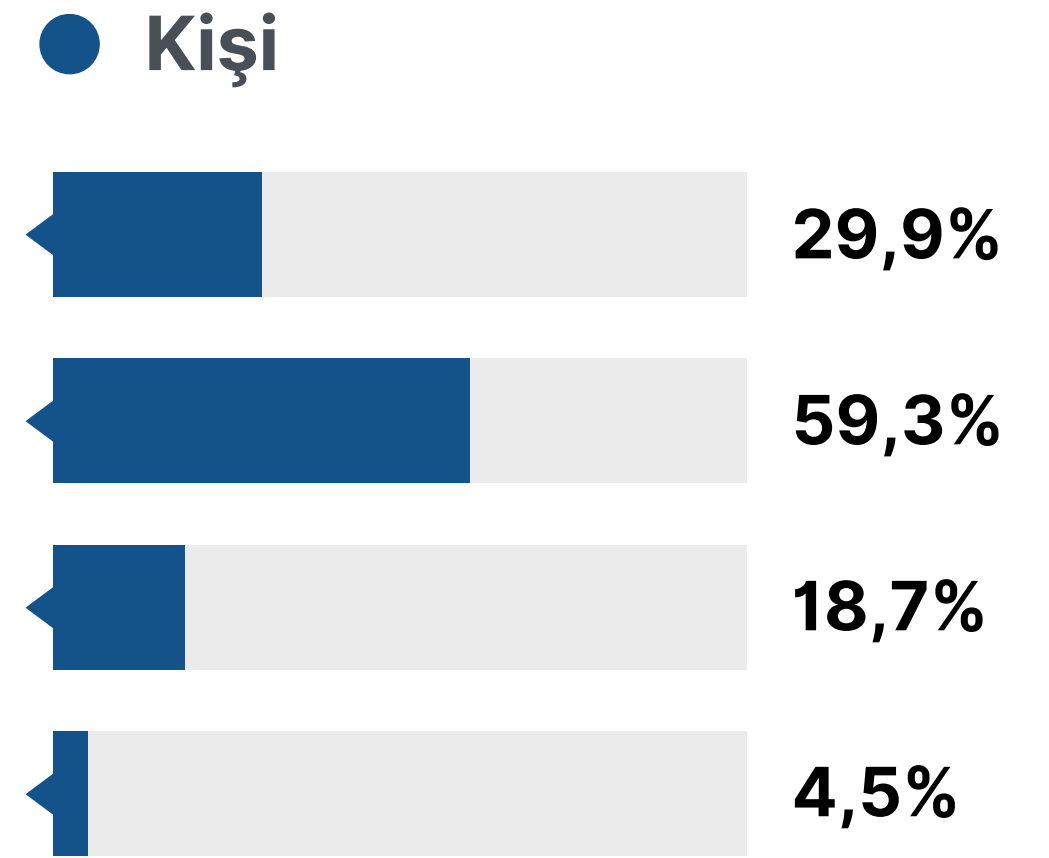
Ümumi: 1378 nəfər
Rəhbər vəzifələrdə: 83 nəfər

2022

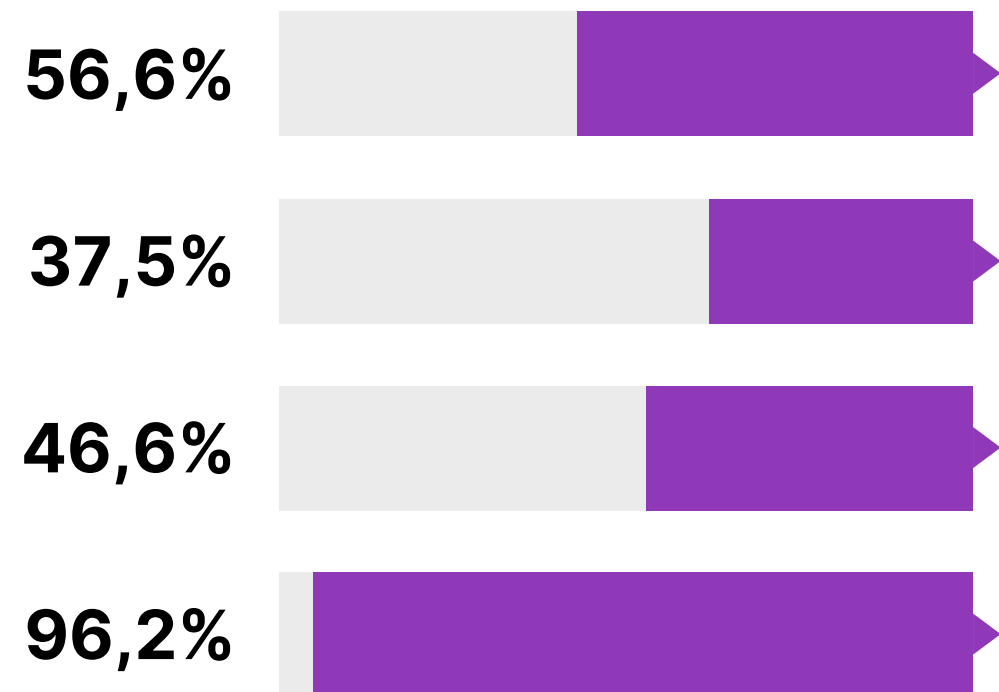
Dövlət Tibb Müəssisələri

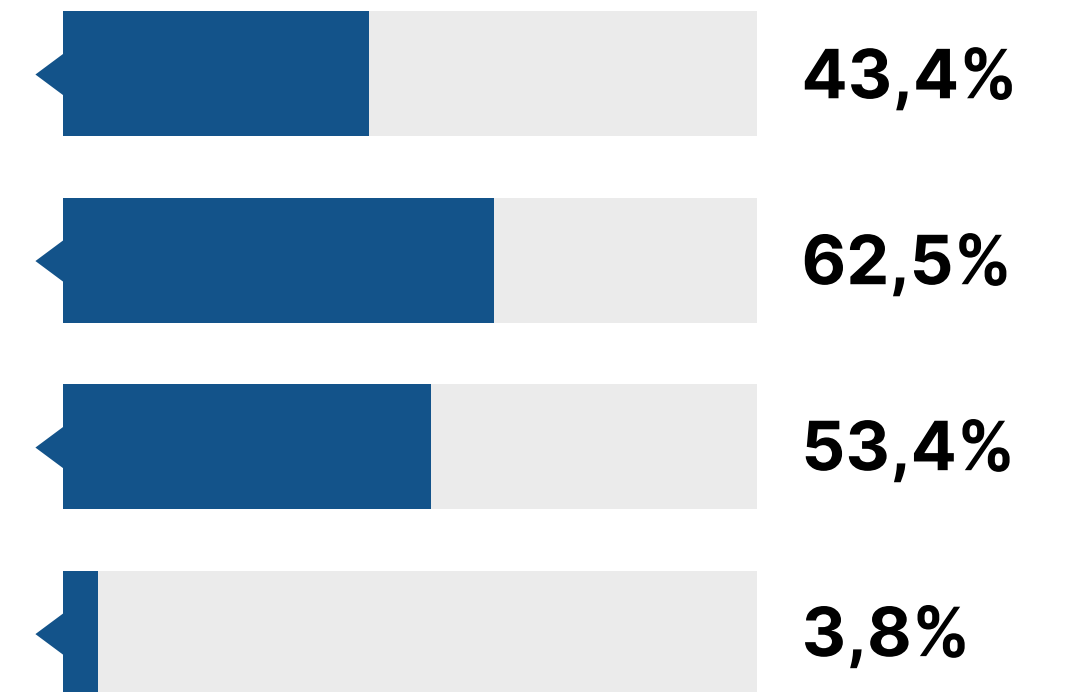
Həkimlər
Rəhbər vəzifələrdə
Stasionarda
Orta tibb işçiləri

Özəl Tibb Müəssisələri

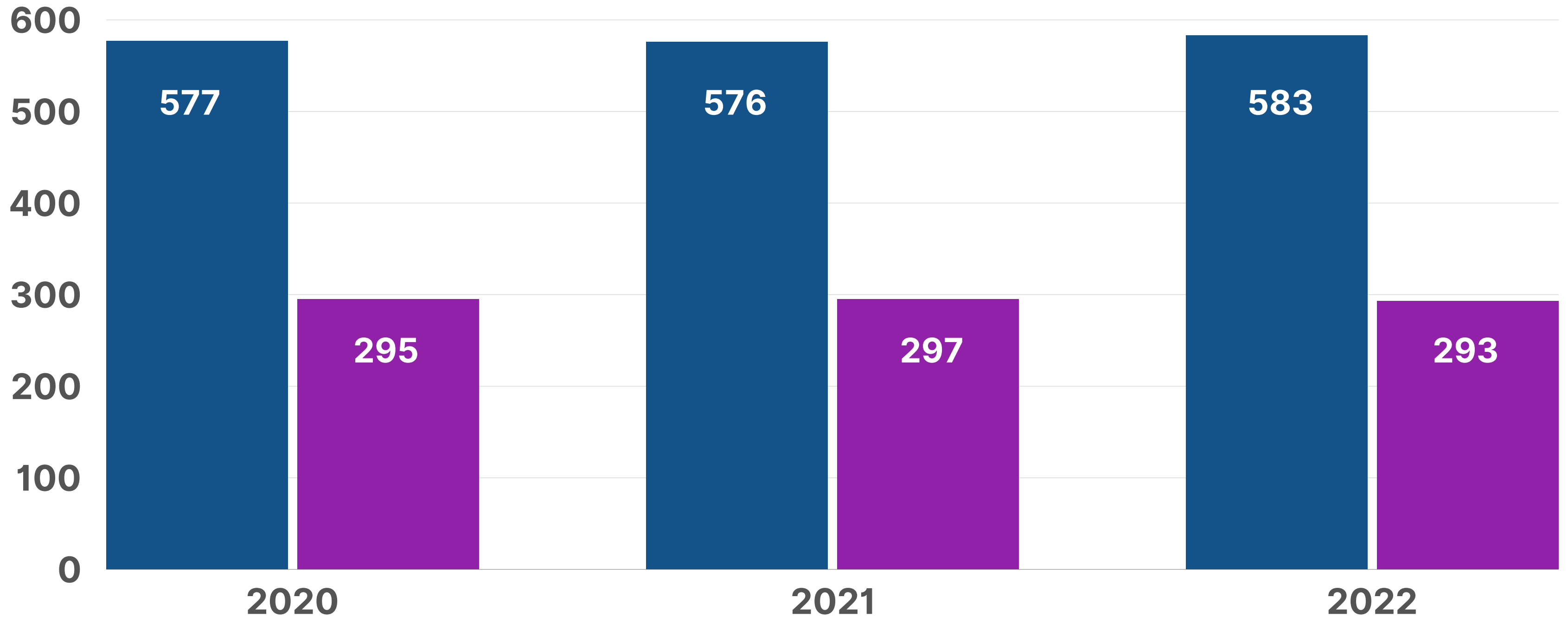
Həkimlər
Rəhbər vəzifələrdə
Stasionarda
Orta tibb işçiləri

1.5. Şəhər və rayon icra hakimiyyətləri tərəfindən gender bərabərliyinin təmin edilməsi

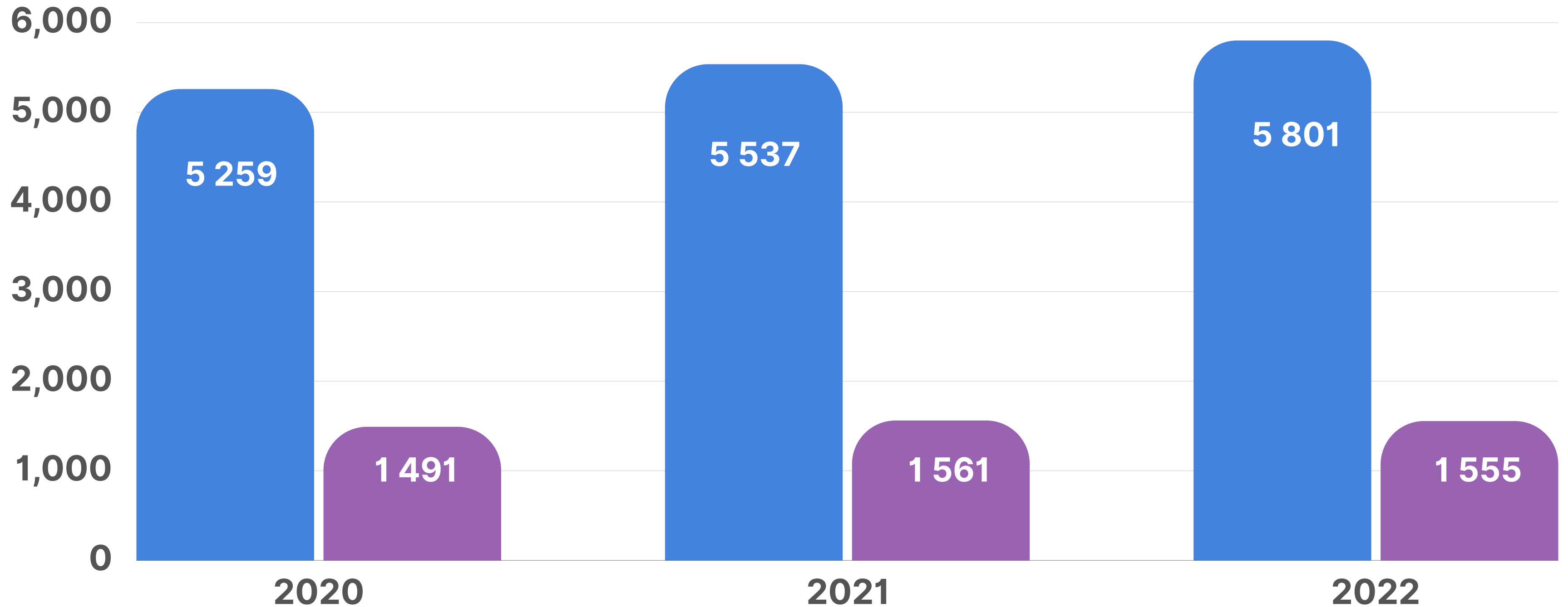
Bakı şəhəri üzrə icra hakimiyyətlərində çalışan işçilərin statistikas

1.5. Şəhər və rayon icra hakimiyyətləri tərəfindən gender bərabərliyinin təmin edilməsi

İqtisadi rayonlar üzrə icra hakimiyyətlərində çalışan işçilərin statistikasi

II BÖLMƏ

Gender bərabərliyinin müxtəlif sahələr üzrə təminatı

(Maddə 7-16)

2.1. Əmək hüquqlarının həyata keçirilməsi

2.2. Təhsil hüquqlarının təminatı

**2.3. İnformasiya-kommunikasiya
texnologiyaları**

2.4. İqtisadi və sosial sahələr

**2.5. Qeyri-hökumət təşkilatları, həmkarlar
ittifaqları və siyasi partiyaların fəaliyyəti**

2.1. Əmək hüquqlarının həyata keçirilməsində gender bərabərliyi

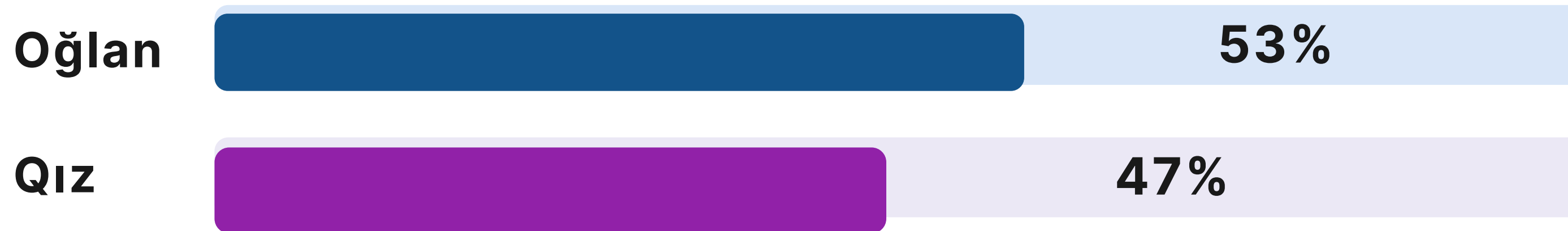
Orta aylıq əməkhaqqı ilə bağlı müqayisəli statistika

2.2. Təhsil hüquqlarının həyata keçirilməsində bərabər imkanlar

2022-2023-cü tədris ili üzrə şagirdlərin sayı

600-700 bal intervalında qəbul səviyyəsi

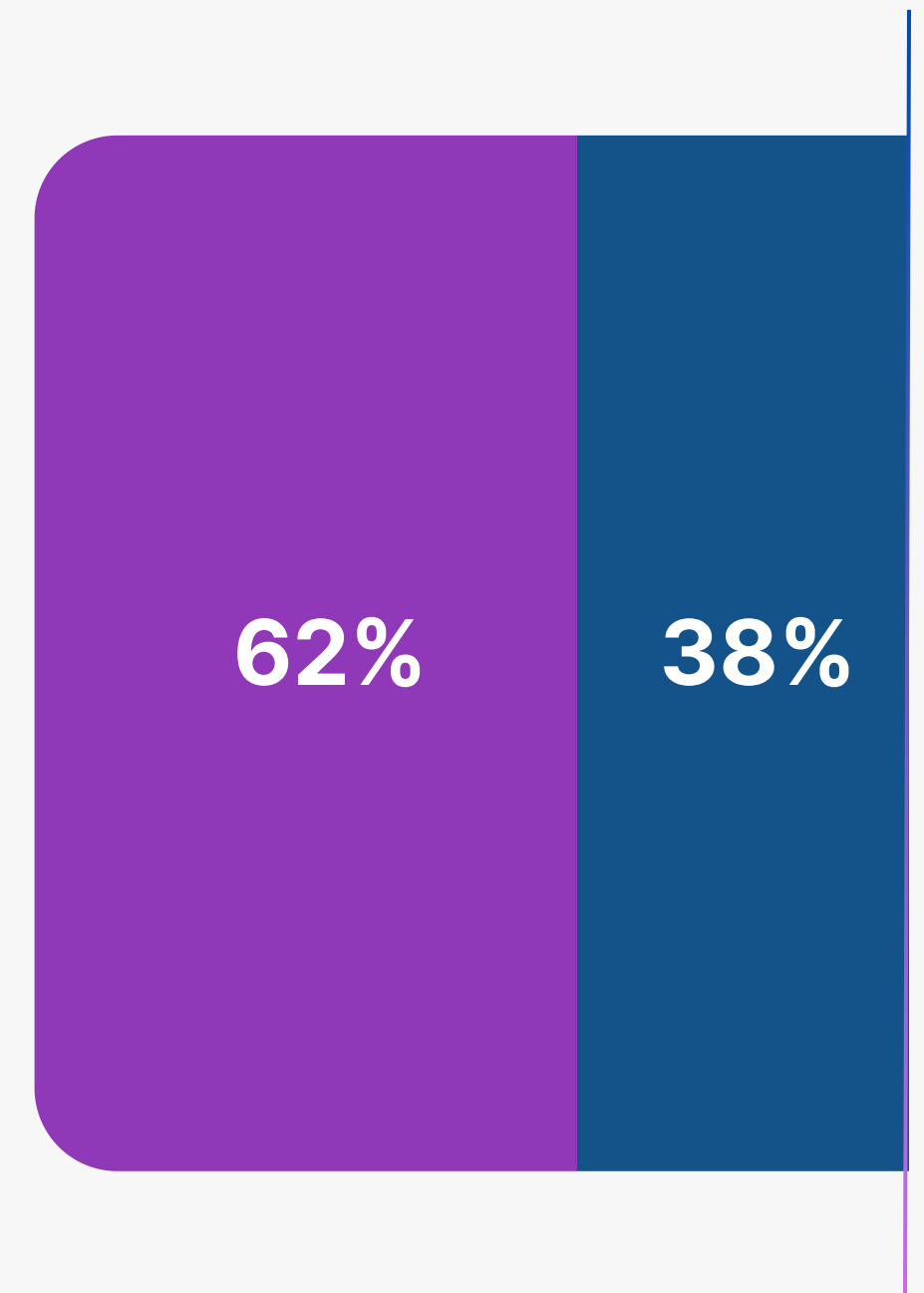
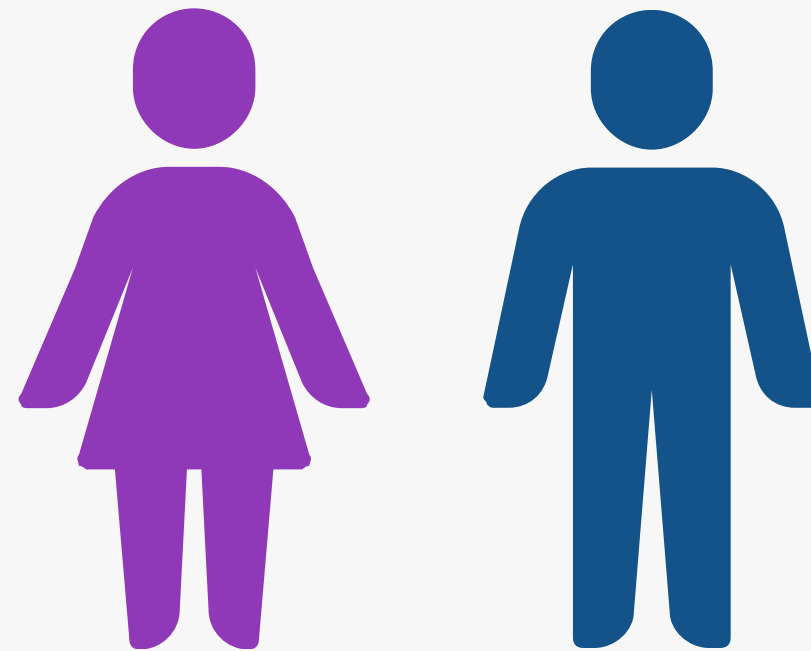
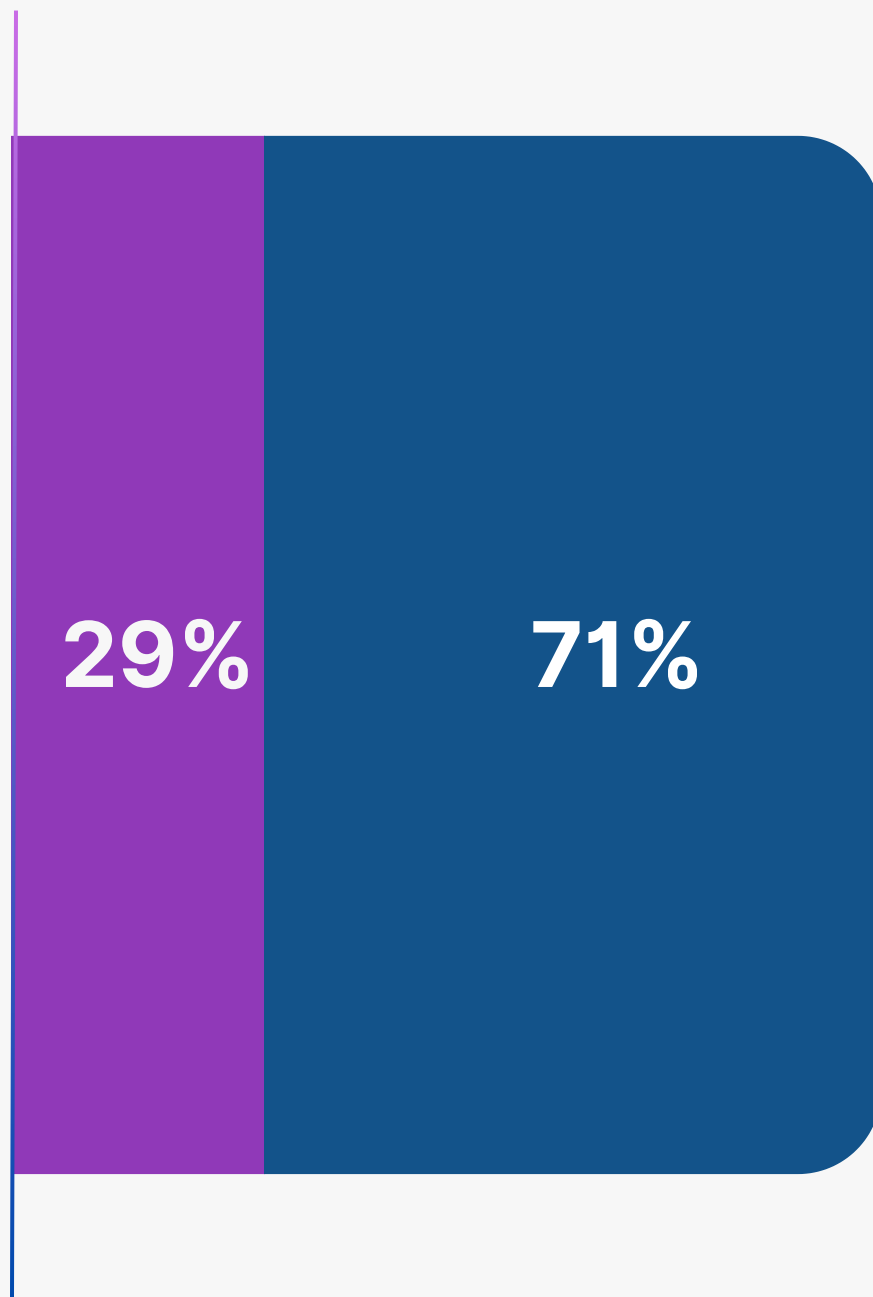

2.2. Təhsil hüquqlarının həyata keçirilməsində bərabər imkanlar

**2022-2023-cü tədris ilində
peşə təhsili üzrə tələbələrin sayı**

**2022-2023-cü tədris ilində
orta ixtisas təhsili üzrə tələbələrin sayı**

**2022-2023-cü tədris ilində *bakalavriat* ali təhsili üzrə
təhsil alan tələbələrin sayı**

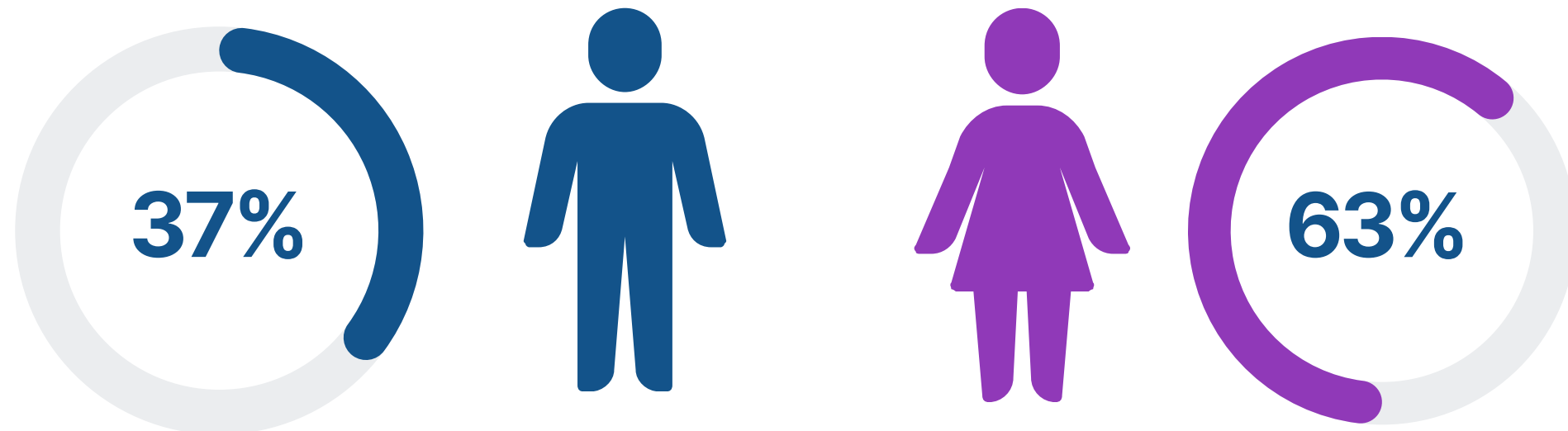

**2022-2023-cü tədris ilində *magistratura* təhsili üzrə
təhsil alan tələbələrin sayı**

Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti

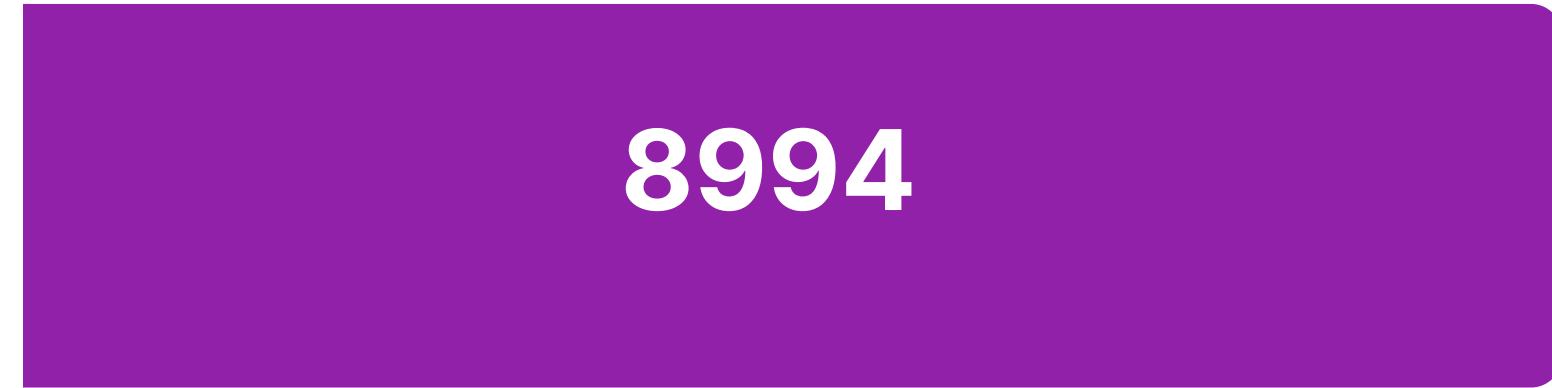
Ümumi: 12 197 nəfər

2.3. İKT sahəsində çalışan qadınların sayı

2021

2022

3,02 % artımla müsbət dinamika müşahidə edilir

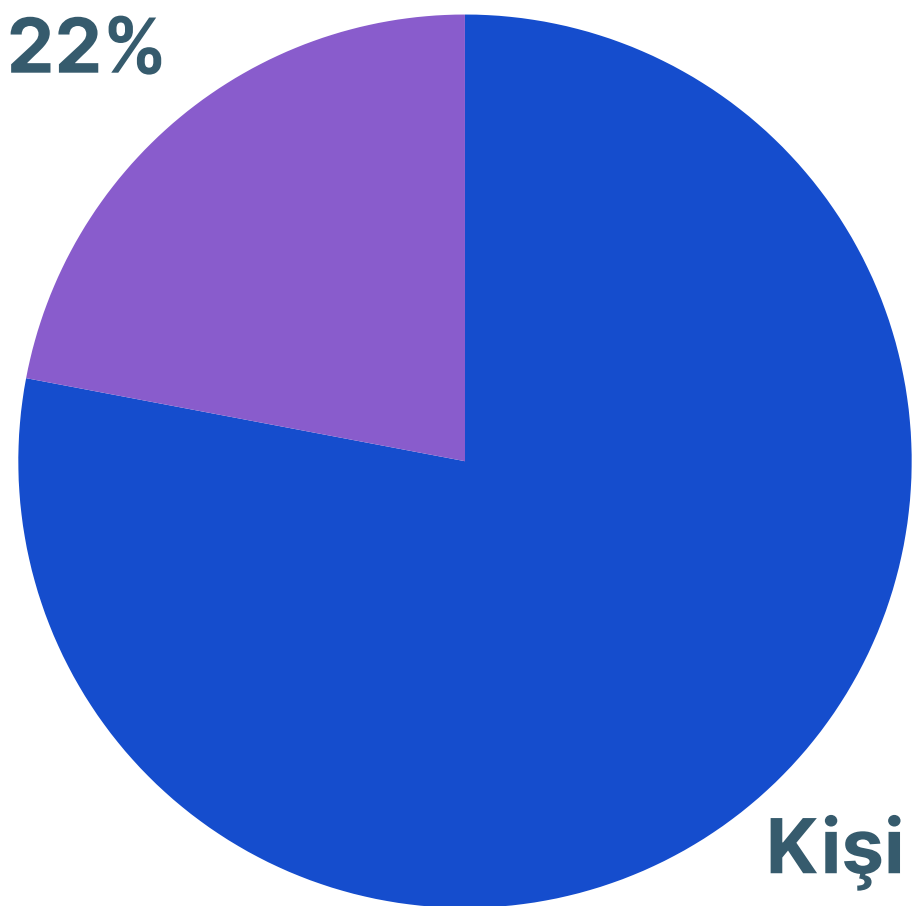

2.4. İqtisadi və sosial sahələrdə gender bərabərliyi

Statistik vahidlərin Dövlət reyestrində qeydiyyatda olan **fərdi sahibkarlar**

“Elektron Kənd Təsərrüfatı” informasiya sistemində qeydiyyatdan keçmiş **fermerlər**

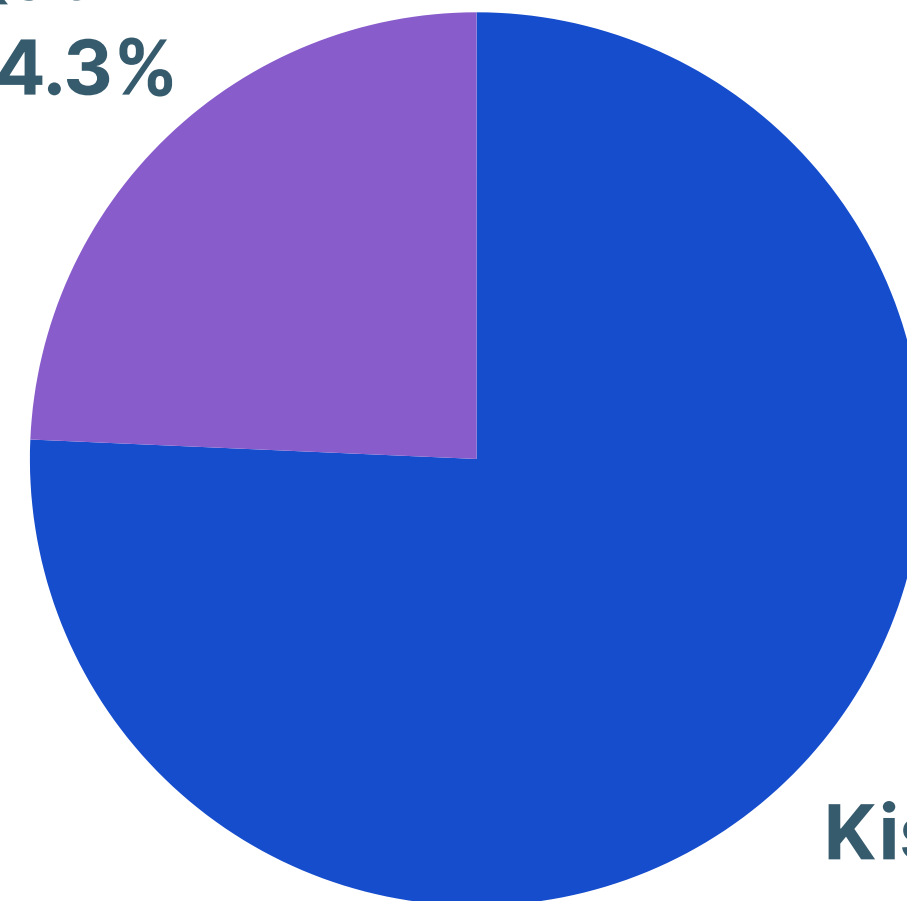
Qadın
22%

Kişi
78%

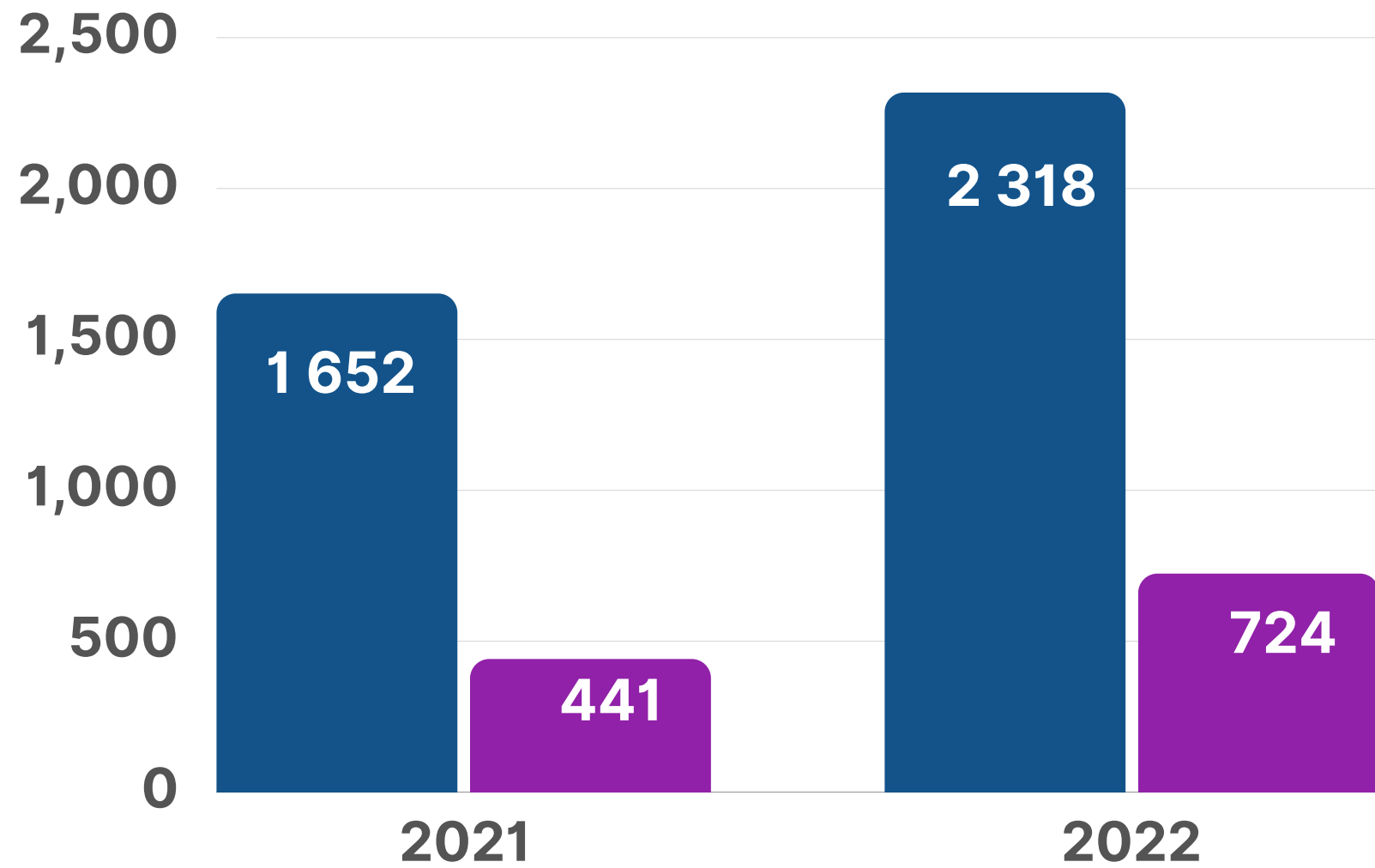
Qadın
24.3%

Kişi
75.7%

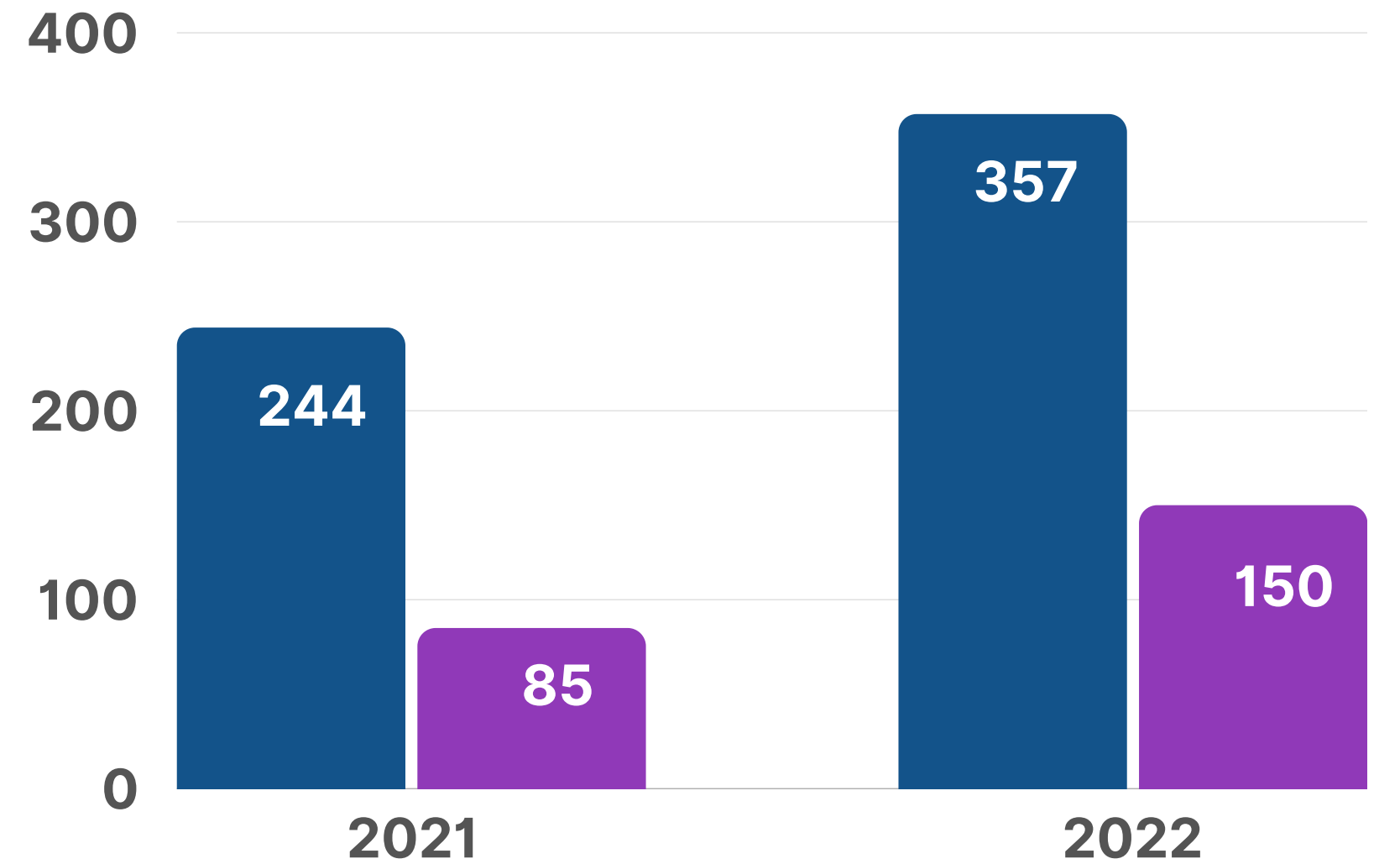
2.4.1. Qadın sahibkarlığının dəstəklənməsi

Dövlət əmlakına dair icarə müqaviləsi bağlayan icarəçilərin sayı

*Kişi icarəçilərin sayında **40,3%** ,
qadın icarəçilərin sayında **64,1%**
artım müşahidə olunur*

Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsində iştirak etmiş alıcıların sayı

*Kişi alıcıların sayında **46,31%** ,
qadın alıcıların sayında **76,4%**
artım müşahidə olunur*

2.4.2. Bank sektorunda gender bərabərliyinin təmin edilməsi

Ümumi işçilərin sayı

● Kişi (13 775)

● Qadın (9 370)

Rəhbər işçilərin sayı

● Kişi (2 825)

● Qadın (781)

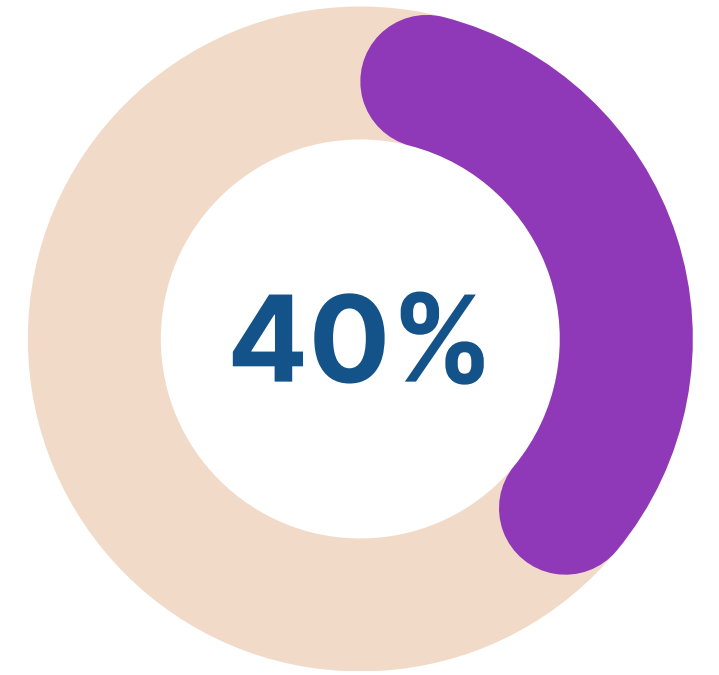
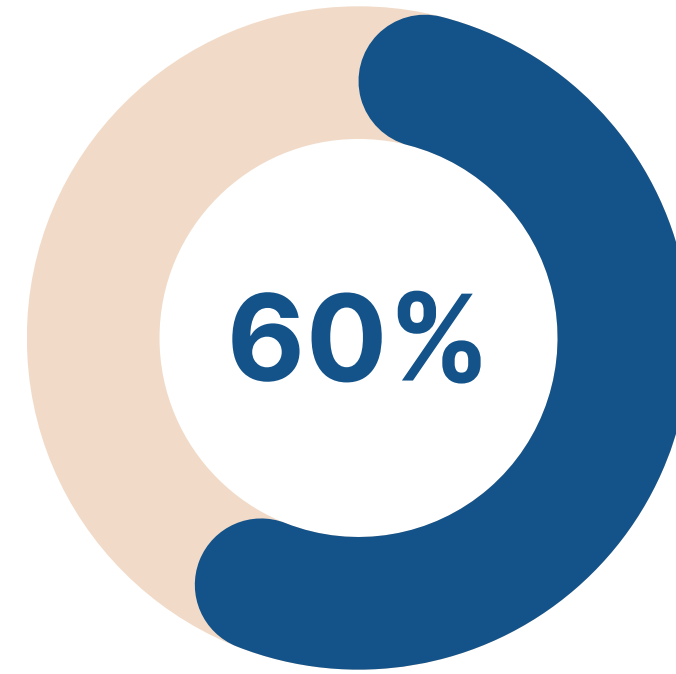
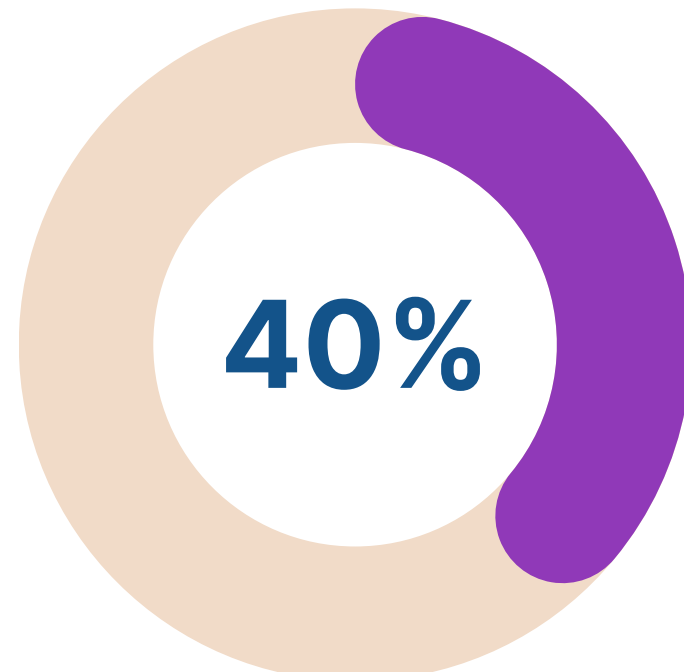
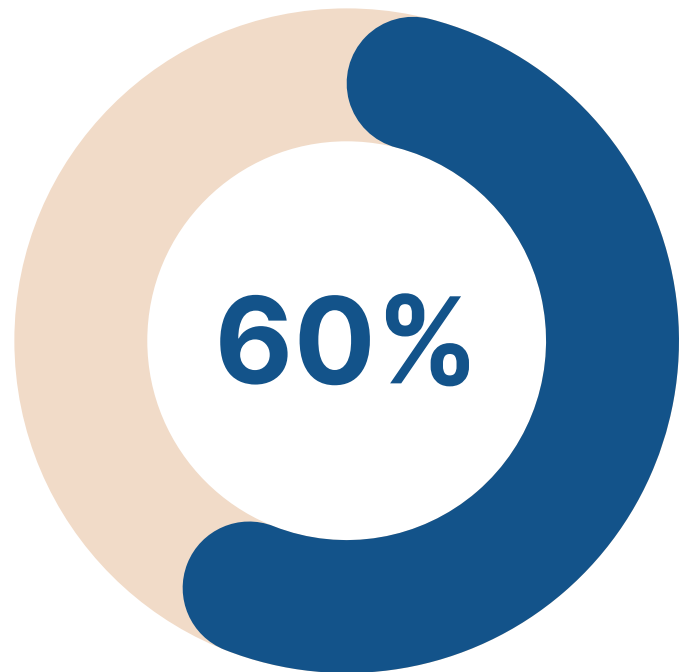

2.4.2. Bank sektorunda gender bərabərliyinin təmin edilməsi

Əmanətçi sayı

● Kişi (7,4 milyon)

● Qadın (5 milyon)

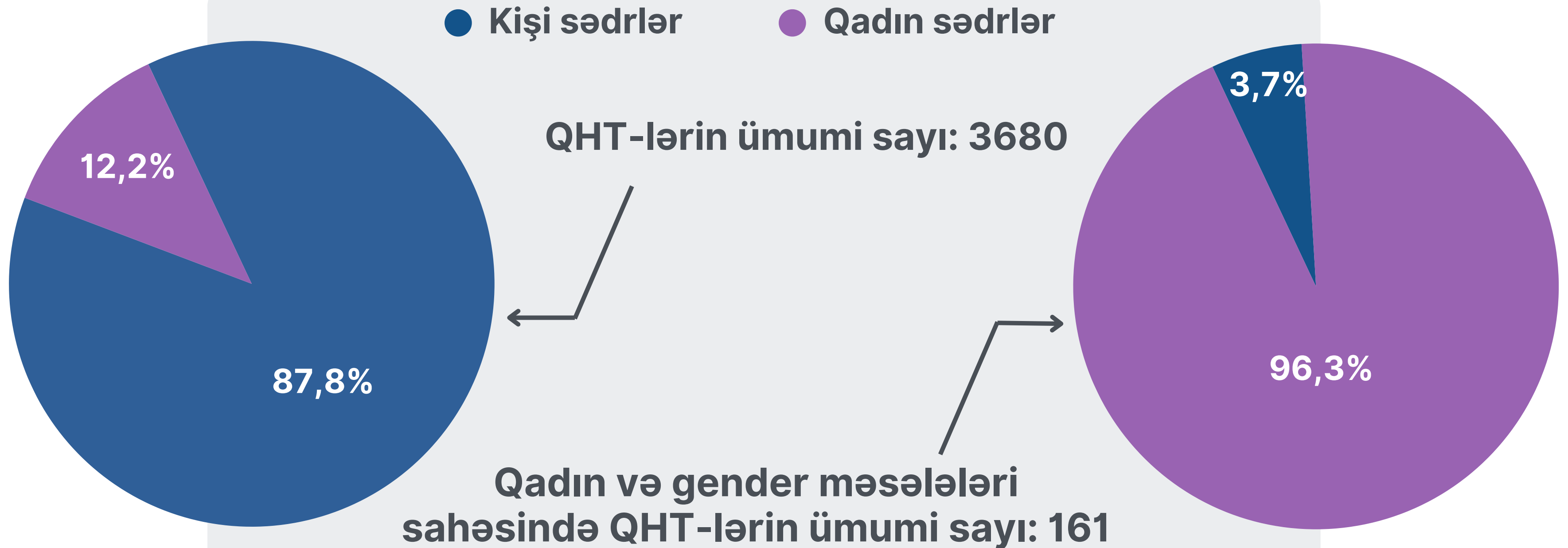
● Kişi (1,6 milyon)

● Qadın (1 milyon)

Kredit götürənlərin sayı

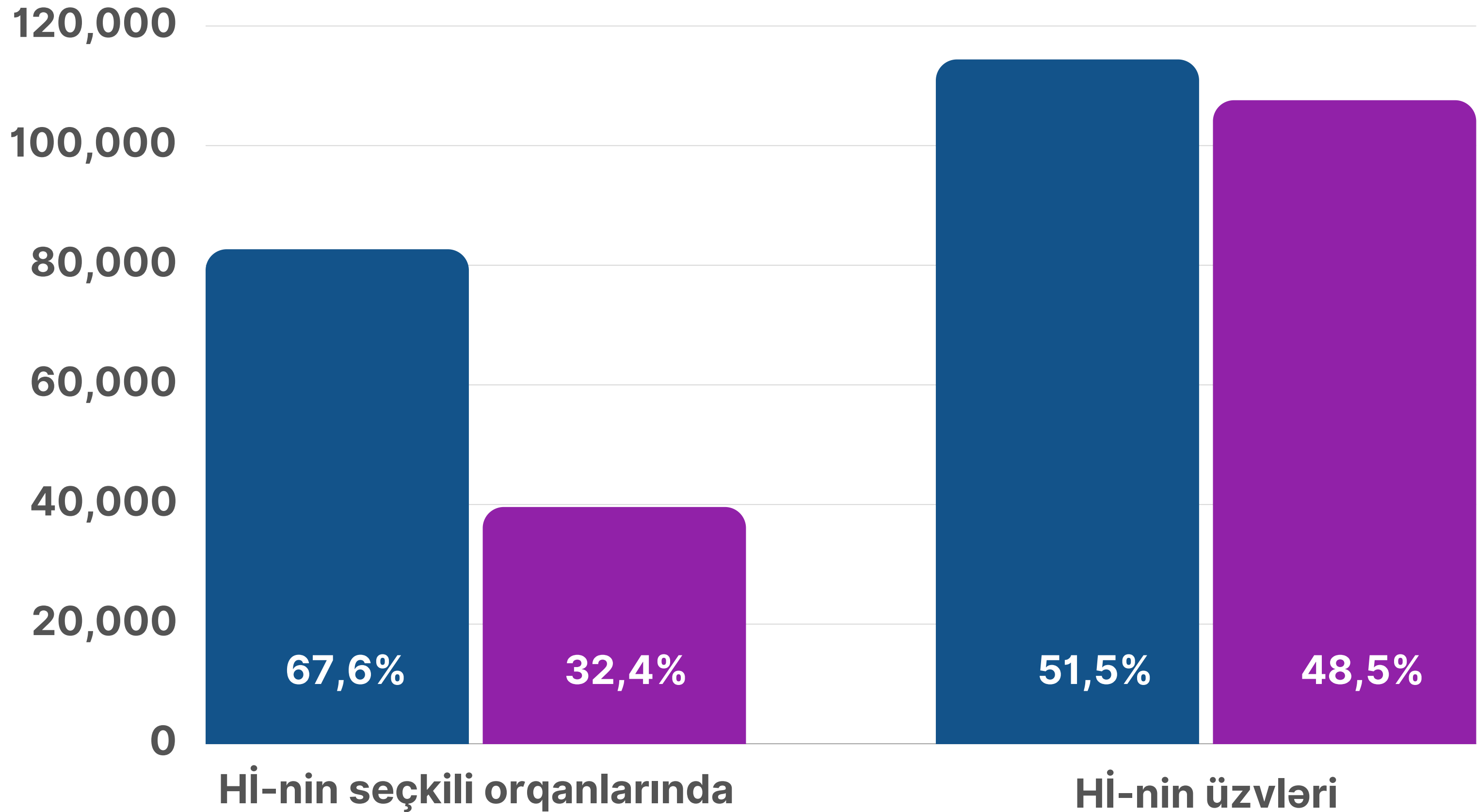
2.5. Qeyri-hökumət təşkilatlarının, həmkarlar ittifaqlarının və siyasi partiyaların fəaliyyətində gender bərabərliyinin təmin edilməsi

2.5.1. Qeyri-Hökumət təşkilatları

2.5.2. Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası

III BÖLMƏ

**2022-ci ildə Azərbaycanda
gender bərabərliyinin
təmin edilməsi sahəsində
əldə edilmiş nəticələr,
qarşıya qoyulan vəzifələr
və tövsiyələr**

3.1. Nəticələr

3.2. Qarşıya qoyulan vəzifələr və tövsiyələr

Gender siyasətinin gücləndirilməsi

Cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyin qarşısının alınması üzrə qabaqlayıcı tədbirlərin gücləndirilməsi

“Azərbaycan Respublikasında Gender bərabərliyi üzrə 2023-2025-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın layihəsinin qəbul edilməsi;

Siyasi partiyalarda gender bərabərliyinin qorunması, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi;

“Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun icra mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;

Dövlət və özəl sektorlarda idarəetmə və qərarqəbuletmə səviyyəsində qadınların kişilərlə bərabər təmsilçiliyinin artırılması, gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliğinin gücləndirilməsi;

Gender əsaslı büdcə siyasəti və praktikasının formalaşdırılması;

Məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması

1

Məişət zorakılığının qarşısının alınması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi; məişət zorakılığı hallarının araşdırılması üzrə mexanizmin təkmilləşdirilməsi;

2

Uzunmüddətli mühafizə orderinin alınması üçün məhkəməyə müraciət edən məişət zorakılığında zərərçəkmiş şəxslərin dövlət rüsumundan azad edilməsinə dair dəyişiklik edilməsi;

3

Məişət zorakılığında əziyyət çəkən şəxslərə təxirəsalınmaz və hərtərəfli yardımların göstərilməsi, yeni yardım mərkəzlərinin, sığınacaqların, qaynar xətlərin yaradılması;

4

Qısamüddətli mühafizə orderlərinin verilməsi səlahiyyətinin polis orqanlarına həvalə edilməsi və orderin müddətinin artırılması;

5

Aliment Fondunun yaradılması

İş yerlərində seksual qısnama hallarına qarşı tədbirlərin gücləndirilməsi

Qadın sahibkarlığının stimullaşdırılması üzrə yeni mexanizmlərin işlənilməsi

"İş və xidmət yerlərində seksual qısnamanın qarşısının alınması haqqında" qanunun qəbul edilməsi

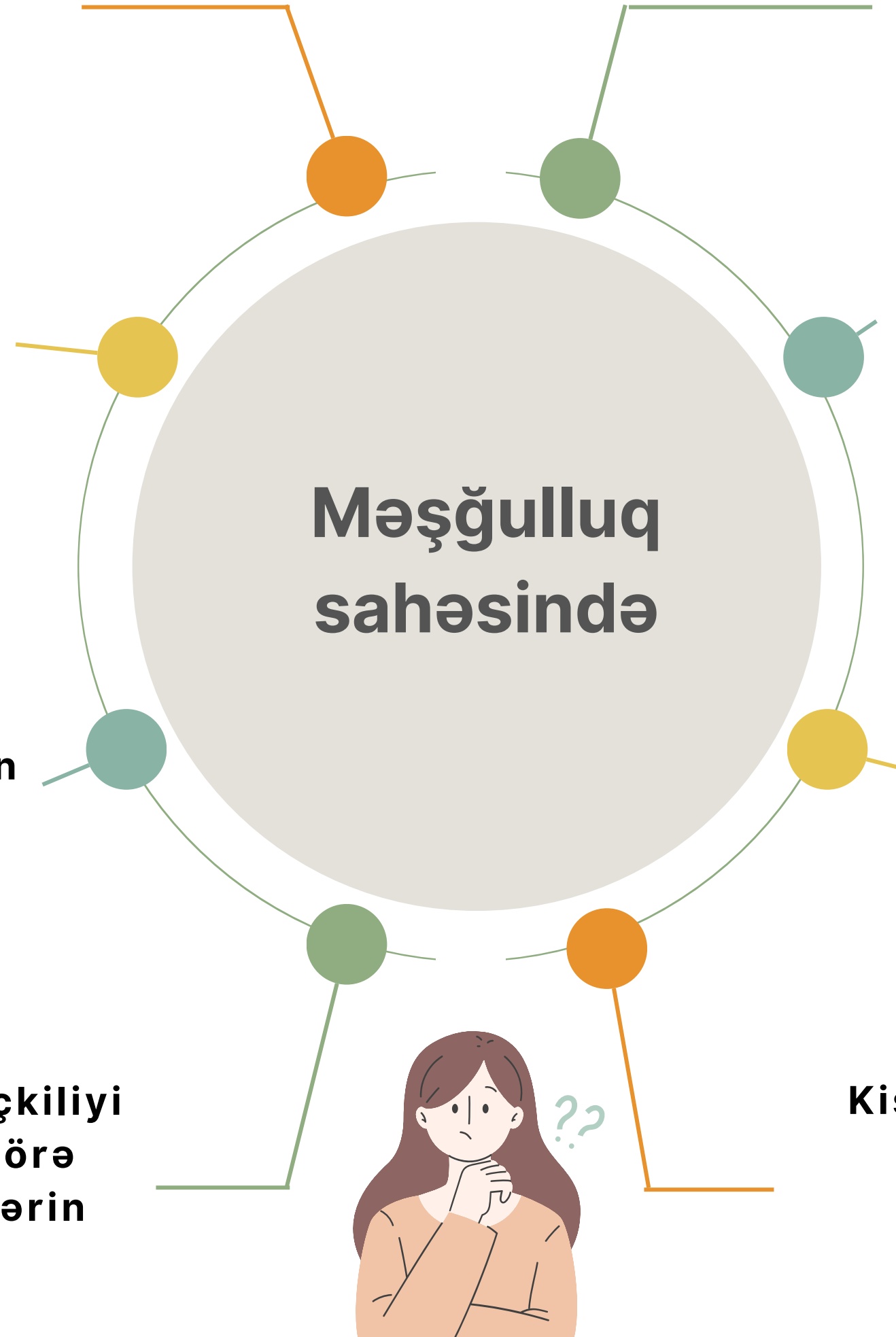
Seksual qısnamaya, ayrı-seçkiliyi əks etdirən iş elanlarına görə qanunvericiliyə dəyişikliklərin edilməsi

Əmək bazarında qadınların vəziyyəti ilə bağlı hərtərəfli statistik informasiyaların formalaşdırılması

Atalara verilən 14 günlük ödənişsiz məzuniyyətin ödənişli əsaslarla olması üçün qanunvericiliyə dəyişikliklərin edilməsi

Ailə öhdəliyi olan işçilərin məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi üçün məktəbəqədər təhsil infrastrukturunun inkişafı

Kişilərin və oğlanların əmək bazarında azlıq təşkil etdikləri sahələrə cəlb edilməsi

Təhsil sahəsində

Təhsilin bütün pillələrinə aid tədris resursları üzrə gender ekspertizasının keçirilməsi, fənn proqramlarına gender bərabərliyi üzrə mövzuların daxil edilməsi

Direktorların işə qəbulu zamanı müsahibə komissiyalarında gender bərabərliyinin təmin olunması

Özəl elm və təhsil müəssisələrinin lisenziyalaşdırılması və akkreditasiyası zamanı gender bərabərliyi prinsipinə əməl olunması

Ümumtəhsil məktəblərində kişi müəllimlərin işə cəlb edilməsini stimullaşdıran tədbirlərin müəyyən olunması

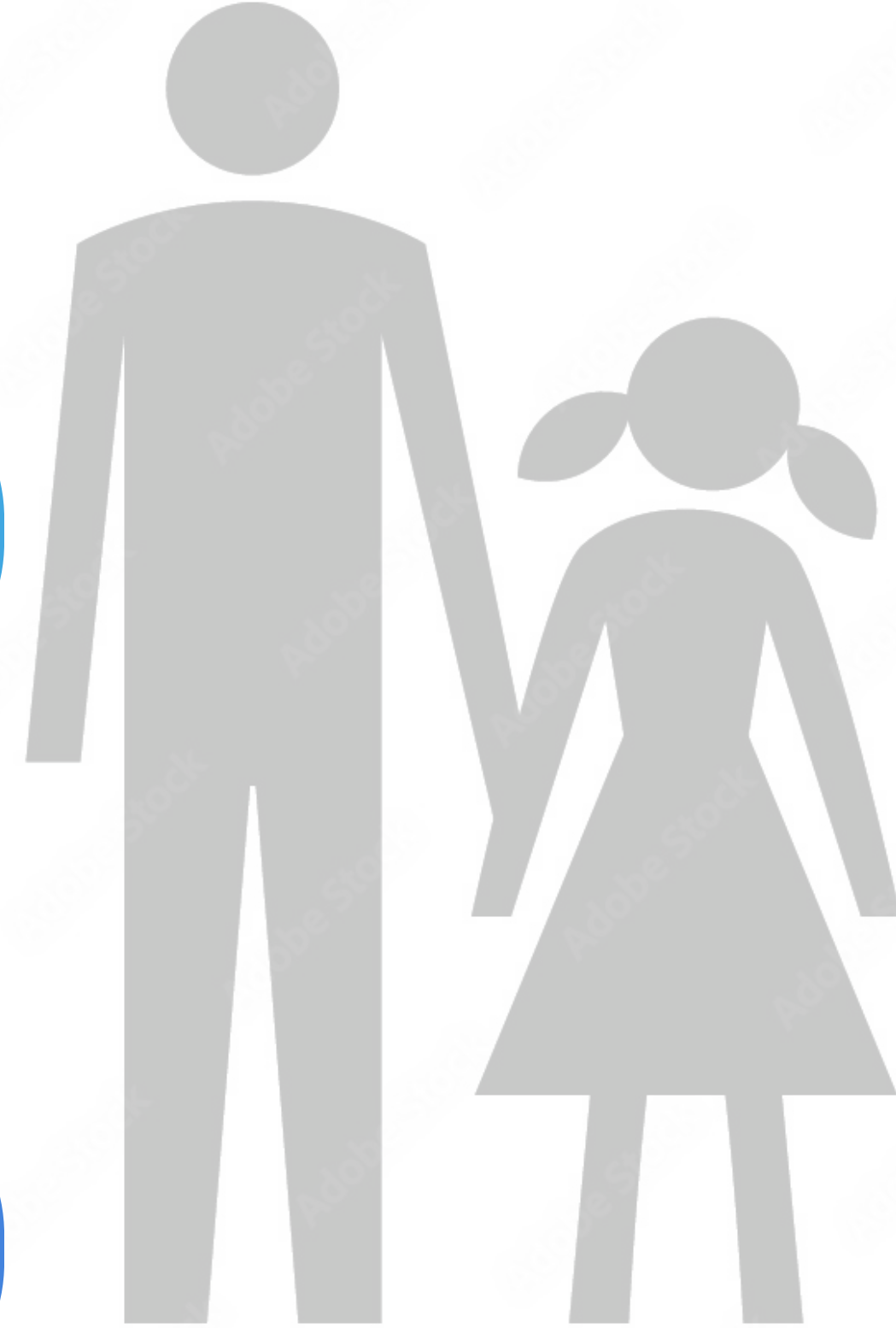
Qız uşaqlarının təhsildən yayınması ilə bağlı monitorinqlərin gücləndirilməsi

Erkən nikahlarla mübarizə

Erkən nikah hallarının qarşısının alınması üçün mövcud cəza tədbirlərinin tətbiq olunması

Xüsusilə sosial cəhətdən əlverişsiz ailələrdə qızların təhsilinə dəstək üçün sosial tədbirlərin gücləndirilməsi

Erkən nikah halları və erkən nikahların fəsadları haqqında geniş məlumatlandırma tədbirlərinin genişləndirilməsi

Selektiv abortların qarşısının alınması

1

2

3

4

“Ailə planlaşdırılması
və reproduktiv
sağlamlıq haqqında”
Azərbaycan
Respublikası
Qanunun qəbul
edilməsi

Doğulan uşaqlar
arasında cins
balansının pozulması
hallarının qarşısının
alınması ilə bağlı
tədbirlərin
gücləndirilməsi

Arzuolunmaz
hamiləliyin qarşısının
alınması və abortların
azalması məqsədilə
kontraseptivlərdən
istifadənin təbliği,
cinsi
maarifləndirmənin
aparılması

Selektiv abortun
qadağan edilməsi və
USM zamanı dölün
cinsiyyətinin gizli
saxlanması

BMT-nin Cenevrədəki regional qərərgahı, 82-ci sessiya

“Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması üzrə BMT-nin Konvensiya”sına dair Azərbaycan Hökumətinin altıncı dövrü məruzəsi

**DIQQƏTİNİZƏ GÖRƏ
TƏŞƏKKÜR EDİRİK!**

